

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: PŽ-4009/2024-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Nevenke Marković, predsjednice vijeća, Tatjane Kujundžić Novak, sutkinje izvjestiteljice i Mirne Maržić, članice vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice JASMINKE ŠMITRAN iz Rijeke, Hegedušićeva 3, OIB: 88153791067, koju zastupa punomoćnica Valentina Vižintin, odvjetnica iz Odvjetničkog ureda Poldan, Gatara, Vižintin, Komorski, Babić i Fruk Morina iz Rijeke, protiv 1. tuženika BANKA KOVANICA d.d., OIB: 33039197637, Varaždin, Petra Preradovića 29, kojeg zastupa punomoćnik Tomislav Štefanović, odvjetnik iz Ivanić Grada, 2. tuženika Stečajna masa iza PLUS RI-TANK d.o.o. u stečaju, OIB: 47632191478, Rijeka, Prvog Maja 3, kojeg zastupa punomoćnik Vladan Zečević, odvjetnik iz Rijeke i 3. tuženika MILORADA ŠMITRANA, vlasnik obrta INSTALATER u stečaju, OIB: 19773574927, Rijeka, Bartola Kašića 8a, kojeg zastupa punomoćnica Ana Trošelj, odvjetnica u Zajedničkom odvjetničkom uredu Ana Trošelj & Sandra Zorc iz Rijeke, radi utvrđenja ništetnosti odredbi ugovora i sporazuma, te uspostave ranijeg zemljišnoknjižnog stanja, odlučujući o tužiteljičinoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-313/2023-46 od 6. rujna 2024., u sjednici vijeća održanoj 10. rujna 2025.

r i j e š i o j e

I. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-313/2023-46 od 6. rujna 2024. i predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

II. O troškovima žalbenog postupka sud će odlučiti u svojoj konačnoj odluci.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom u točki I. izreke odbijen je tužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnim odredbe Ugovora o dugoročnom kreditu broj 31008001688 sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 22. prosinca 2008. koji ugovor je potvrđen od

strane javnog bilježnika Velibora Panjkovića 22. prosinca 2008. pod poslovni broj OV-46004/2008, a koji je sklopljen između prvotuženika BANKA KOVANICA d.d., Varaždin, Petra Preradovića 29, OIB: 33039197637 kao Banke, drugotuženika PLUS RI-TANK d.o.o. u stečaju, Rijeka, Rudolfa Strohala 2, OIB: 65576386206 (ranije RIJEKATANK ekologija i zaštita okoliša d.o.o.) kao Korisnika kredita i trećetuženika MILORAD ŠMITRAN, Rijeka, Hegedušićeva 3, OIB: 19773574927 kao Jamca-platca i Založnog dužnika, sadržane u čl. 10. u cijelosti, u čl. 11. st. 1., st. 2. i st. 3. i u čl. 12. u cijelosti.

U točki II. izreke odbijen je tužbeni zahtjev za utvrđenje ništetnim odredbe Ugovora o dugoročnom kreditu broj 31008001696 sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine od dana 22. prosinca 2008. koji ugovor je potvrđen od strane javnog bilježnika Velibora Panjkovića 22. prosinca 2008. pod poslovnim brojem OV-46003/2008, a koji je sklopljen između prvotuženika BANKA KOVANICA d.d., Varaždin, Petra Preradovića 29, OIB: 33039197637 kao Banke, drugotuženika PLUS RI-TANK d.o.o. u stečaju, Rijeka, Rudolfa Strohala 2, OIB: 65576386206 (ranije RIJEKATANK ekologija i zaštita okoliša d.o.o.) kao Korisnika kredita i trećetuženika MILORAD ŠMITRAN, Rijeka, Hegedušićeva 3, OIB: 19773574927 kao Jamca-platca i Založnog dužnika, sadržane u čl. 10. u cijelosti, u čl. 11. st. 1., st. 2. i st. 3. i u čl. 12. u cijelosti.

U točki III. izreke odbijen je tužbeni zahtjev za utvrđenje da nisu pravno valjane uknjižbe založnih prava provedene u korist prvotuženika BANKA KOVANICA d.d., Varaždin, Petra Preradovića 29, IB: 33039197637 na nekretninama upisanim sada u zk. ul. broj 12529 k.o. Rijeka na E-1, E-2, E-3, E-4 i E-5 i to: u odnosu na E-1, E-2, E-3 i E-4: zaprimljeno 31. prosinca 2008. poslovni broj Z-20438/08 na temelju ugovora o dugoročnom kreditu broj 31008001696 sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 22. prosinca 2008. poslovni broj OV-46003/2008. i suglasnosti od 30. prosinca 2008. poslovni broj OV-28519/2008. u iznosu od 1.124.000,00 EUR plativo u kunama prema srednjem tečaju HNB-a, na dan isplate, s ugovorenom kamatom, ostale troškove i naknade. U odnosu na E-5 zaprimljeno 29. prosinca 2008. poslovni broj Z-20172/08 na temelju ugovora o dugoročnom kreditu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine solemniziranog pod poslovnim brojem OV-46003/08 od 22. prosinca 2008. i Suglasnosti od 23. prosinca 2008., na nekretninama upisanim u A, u iznosu od 1.124.000,00 EUR plativo u kunama prema srednjem tečaju HNB na dan isplate, s ugovorenom kamatom, ostale troškove i naknade, te na temelju ugovora o dugoročnom kreditu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine solemniziranog pod poslovnim brojem OV-46004/08 od 22. prosinca 2008. i suglasnosti od 23. prosinca 2008., pravo zaloge na nekretninama upisanim u A, u iznosu od 281.000,00 EUR plativo u kunama prema srednjem tečaju HNB na dan isplate, s ugovorenom kamatom, ostale troškove i naknade. Odbijen je i zahtjev da se u Zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog suda u Rijeci izvrši brisanje ovog zemljišnoknjižnog stanja nastalog na temelju naprijed navedenih ugovora i uspostava zemljišnoknjižnog stanja kakvo je bilo prije provedbe rješenja poslovni broj Z-20438/08, Z-20439/08, Z-20172/08, Z-20173/08 i Z-28146/2016. U točki IV. izreke naloženo je tužiteljici naknaditi trećetuženiku trošak parničnog postupka u iznosu od 1.375,00 EUR, u roku od 15 dana.

2. Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da iako je nekretninama raspolagao samo trećetuženik, zbog toga odredbe ugovora o dugoročnom kreditu i

sporazuma kojima se zasnovalo založno pravo na nekretninama u korist prvotuženika nisu opterećene razlozima ništetnosti s obzirom na to da je banka odnosno prvotuženik bio savjestan jer je kao stranka ugovora u dobroj vjeri, postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige stekao založno pravo predmetnih nekretnina na kojima nisu bila upisna suvlasnička prava tužiteljice. Takav zaključak sud je izveo iz provedenog dokaza saslušanjem tužiteljice i trećetuženika, te svjedoka bivših djelatnica banke Kornelije Balas i Kristine Dijaneš. Sud zaključuje da je prvotuženik kao sudionik pravnog posla u dobroj vjeri, postupajući s povjerenjem u istinitost i potpunost zemljišne knjige, stekao založno pravo spornih nekretnina jer ni iz iskaza bivših djelatnica banke ne proizlazi nikakva sumnja u savjesnost, a da je tužiteljica kao bračni drug koja nije bila sudionik pravnog posla koji je za posljedicu imao opterećenje hipotekom i njezinog suvlasničkog dijela nekretnine bila nesavjesna jer nije zaštitila svoje pravo vlasništva iako je to mogla učiniti. Poziva se na odredbu čl. 122. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“ broj: 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17; dalje: ZVDSP) prema kojoj prednost u zaštiti stečenog prava ima savjesna osoba koja se poziva na načelo zaštite povjerenja u zemljišne knjige. Stoga sud zaključuje da nisu ispunjeni uvjeti za primjenu odredbe čl. 322. Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23 i 155/23; dalje: ZOO). O troškovima postupka sud je odlučio na temelju odredbe čl. 154. st. 1. u vezi s čl. 155. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22; dalje: ZPP).

3. Protiv presude žalbu je podnijela tužiteljica iz svih žalbenih razloga. U bitnome navodi da se sud uglavnom bavi analizom savjesnosti tužiteljice te se obrazloženje u bitnom jedino i temelji analizi savjesnosti tužiteljice. Na 10. stranici obrazloženja se navodi kako je sud proveo dokaz saslušanjem tužiteljice i trećetuženika te svjedoka bivših djelatnica banke Kornelije Balas i Kristine Dijaneš te zaključio kako je banka, odnosno prvotuženik bio savjestan jer je kao stranka ugovora u dobroj vjeri postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige stekao založno pravo predmetnih nekretnina jer na njima nije bilo upisano suvlasničko prava tužiteljice. To je jedina rečenica u pogledu (ne)savjesnosti prvotuženika. Pri tom, prvostupanjski sud ne analizira niti navodi iskaz tužiteljice, iskaz trećetuženika, iskaz bivše djelatnice banke Kornelije Balas i Kristine Dijaneš. Stoga ostaje nejasno što je to prvostupanjski sud zaključio jer se u obrazloženju pobijane presude ne navodi što su svjedoci i stranke iskazivali i kako je prvostupanjski sud cijenio takav iskaz. Stoga je počinjena apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a iz razloga što pobijana presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, odnosno pobijana presuda nema razloga o odlučnim činjenicama. Zbog svega navedenoga došlo je i do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Prvostupanjski sud se bavi jedino analizom tužiteljicine savjesnosti, dok se u konačnici izostavlja analiza savjesnosti prvotuženika, odnosno banke te u konačnici i trećetuženika, odnosno bivšeg supruga tužiteljice. Tako sud navodi i napominje kako su tužiteljica i trećetuženik pokušali ugovorom o diobi bračne stečevine koji je solemniziran kod javnog bilježnika 13. lipnja 2013. sporazumno dogovoriti da su sve opterećene nekretnine vlasništvo samo tužiteljice i to nakon što je otvoren stečajni

postupak nad imovinom trećetuženika, odnosno 16. svibnja 2013. Zatim se sud poziva na presudu Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-126/2023-72 od 13. listopada 2023. kojom je utvrđeno kako je tužiteljica suvlasnica u ½ dijela predmetnih nekretnina. Pri tom izostaje obrazloženje što su to tužiteljica i trećetuženik pokušali dogovoriti te temeljem čega prvostupanjski sud to zaključuje. Konačno, prvostupanjski sud navodi kako iz iskaza bivših djelatnica banke ne proizlazi nikakva sumnja u savjesnost prvotuženika, a što je u suprotnosti sa iskazom saslušanje svjedokinje Kristine Dijaneš koja navodi kako misli da je trećetuženik u vrijeme potpisivanja spornih ugovora imao suprugu. Prema tome prvostupanjski sud pravilno citira, ali pogrešno primjenjuje odredbu čl. 122. st. 2. ZVDSP-a, a koja glas i (2) Stjecatelj je bio u dobroj vjeri ako u trenutku sklapanja posla, a ni u trenutku kad je zahtijevao upis, nije znao niti je s obzirom na okolnosti imao dovoljno razloga posumnjati u to da stvar pripada otuđivatelju. Upravo iz iskaza svjedokinje Kristine Dijaneš proizlazi da je prvotuženik imao razloga posumnjati da predmetne nekretnine ne pripadaju trećetuženiku, odnosno da je isti u braku sa tužiteljicom. Prema tome prvotuženik je taj koji nije bio u dobroj vjeri. Predlaže preinačiti pobijanu odluku uz nadoknadu troškova postupka, podredno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

4. U odgovoru na žalbu drugotuženik osporava žalbene navode, predlaže odbiti žalbu kao neosnovanu.

5. Žalba je osnovana.

6. Pobijana presuda je ispitana na temelju odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava i utvrđeno je da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama.

7. Predmet tužbenog zahtjeva je utvrđenje ništetnim odredbe Ugovora o dugoročnom kreditu broj 31008001688 i broj 31008001696 sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 22. prosinca 2008. koji ugovor je potvrđen od strane javnog bilježnika Velibora Panjkovića 22. prosinca 2008. pod poslovni broj OV-46004/2008 i OV-46003/2008 a koji je sklopljen između prvotuženika BANKA KOVANICA d.d., Varaždin, Petra Preradovića 29, OIB: 33039197637 kao Banke, drugotuženika PLUS RI-TANK d.o.o. u stečaju, Rijeka, Rudolfa Strohal 2, OIB: 65576386206 (ranije RIJEKATANK ekologija i zaštita okoliša d.o.o.) kao Korisnika kredita i trećetuženika MILORAD ŠMITRAN, Rijeka, Hegedušićeva 3, OIB: 19773574927 kao Jamca-platca i Založnog dužnika i da nisu pravno valjane uknjižbe založnih prava provedene u korist prvotuženika BANKA KOVANICA d.d.

8. Između stranaka nije sporno da je pravomoćnom presudom Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-126/2023-72 od 13. listopada 2023. utvrđeno da nekretnine koje su predmet Ugovora predstavljaju bračnu stečevinu tužiteljice i trećetuženika u omjeru od 1/2. Nije sporno ni da su BANKA KOVANICA d.d., Varaždin, Petra Preradovića 29, OIB: 33039197637 i drugotuženik PLUS RI-TANK d.o.o. u stečaju, Rijeka, Rudolfa Strohal 2, OIB: 65576386206 (ranije RIJEKATANK

ekologija i zaštita okoliša d.o.o.) sklopili Ugovora o dugoročnom kreditu broj 31008001688 sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 22. prosinca 2008. koji ugovor je potvrđen od strane javnog bilježnika Velibora Panjkovića 22. prosinca 2008. pod poslovnim brojem OV-46004/2008 i da je MILORAD ŠMITRAN iz Rijeke, Hegedušićeva 3, OIB: 19773574927 bio jamac-platac i založni dužnik po kreditu.

9. Sporno je, jesu li ništetne pojedine odredbe ugovora o dugoročnim kreditima kojima se zasnovalo založno pravo na nekretninama, savjesnost stranaka prilikom sklapanja Ugovora o dugoročnom kreditu sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 22. prosinca 2008. i je li trećetuženik Milorad Šmitran neovlašteno, bez znanja i suglasnosti tužiteljice sklopio ugovore o dugoročnom kreditu i za osiguranje vraćanja kredita neovlašteno raspolagao nekretninama koje predstavljaju suvlasništvo tužiteljice.

10. U obrazloženju svoje odluke sud se poziva na odredbu čl. 122. ZVDS-a zaključivši da je banka, odnosno prvotuženik bio savjestan jer je kao stranka Ugovora u dobroj vjeri postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige stekao založno pravo predmetnih nekretnina jer u trenutku stjecanja nisu bila upisana suvlasnička prava tužiteljice, te da stoga nisu ispunjeni uvjeti za primjenu odredbe čl. 322. st. 1. ZOO-a kojom je propisano je da ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedice ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Sud nadalje obrazlaže sve i da tužiteljici doista nisu bila poznata raspolaganja njezina bivšeg supruga kako to ona tvrdi, ta okolnost ništa ne mijenja jer je ona propustila zaštititi svoje pravo (su) vlasništva predmetnih nekretnina, odnosno nije čuvala svoja prava niti brinula o njima i nakon 2008. godine (kada su upisana založna prava) tužiteljica je i dalje bila nesavjesna.

11. Žalbeni navod da se uglavnom bavi analizom savjesnosti tužiteljice te se obrazloženje u bitnom jedino i temelji analizi savjesnosti tužiteljice je osnovan.

12. Naime, prvostupanjski sud se uistinu u obrazloženju svoje odluke poziva na savjesnost tužiteljice, dok su izostali razlozi o savjesnosti sudionika sklopljenog Ugovora - tuženika u ovom postupku. Izostali su razlozi o tome je li trećetuženik Milorad Šmitran neovlašteno, bez znanja, suglasnosti i odobrenja tužiteljice sklopio ugovore o dugoročnom kreditu i za osiguranje vraćanja istih neovlašteno raspolagao nekretninama koje predstavljaju suvlasništvo tužiteljice.

13. U pogledu (ne)savjesnosti prvotuženika sud navodi da je proveo dokaz saslušanjem tužiteljice i trećetuženika te svjedoka bivših djelatnica banke Kornelije Balas i Kristine Dijaneš, te je zaključio kako je banka, odnosno prvotuženik bio savjestan jer je kao stranka ugovora u dobroj vjeri postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige stekao založno pravo predmetnih nekretnina jer suvlasnička prava tužiteljice u tom trenutku nisu bila upisana. Sud ujedno zaključuje da ni iz iskaza bivših djelatnica banke ne proizlazi nikakva sumnja u savjesnost, a da je tužiteljica kao bračni drug koja nije bila sudionik pravnog posla koji je za posljedicu imao opterećenje hipotekom i njezinog suvlasničkog dijela nekretnine, bila nesavjesna jer nije zaštitila svoje pravo vlasništva iako je to mogla učiniti.

14. Osnovano žalitelj navodi da je izostala savjesna i brižljiva ocjena svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno jer iz obrazloženja ne proizlazi na temelju čega je prvostupanjski sud iz iskaza svjedoka Kornelije Balas i Kristine Dijaneš zaključio o savjesnosti prvotuženika niti se navodi što su svjedokinje iskazivale i kako je prvostupanjski sud ocijenio takav iskaz da bi došao do gore navedenog zaključka. Sud zaključuje kako iz iskaza bivših djelatnica banke ne proizlazi nikakva sumnja u savjesnost prvotuženika što ukazuje na proturječnost s obzirom da je Kristine Dijaneš iskazala kako misli da je trećetuženik u vrijeme potpisivanja spornih ugovora imao suprugu, stoga se postavlja pitanje je li s obzirom na okolnosti prvotuženik imao dovoljno razloga posumnjati u to da stvar pripada otuđivatelju, a što će sud u konačnici ispitati.

15. Stoga su osnovani žalbeni navodi da je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a jer sud u obrazloženju presude nije naveo činjenice važne za odluku i razloge zbog kojih smatra da su iz izvedenih dokaza pojedine važne činjenice utvrđene, već je samo konstatirao da iz izvedenih dokaza proizlazi savjesnost prvotuženika, temeljem čega je i odbio tužbeni zahtjev. Uzimajući u obzir navedeno, ovaj sud za sada ne može prihvatiti zaključak prvostupanjskog suda i nema mogućnosti za postupanje sukladno odredbi čl. 373.a ZPP-a, s obzirom na to da iz stanja spisa proizlazi da prvostupanjski sud nije ocijenio personalne dokaze, koje ovaj sud ne može ocjenjivati.

16. Osnovan je i žalbeni navod da to što tužiteljica od stjecanja predmetnih nekretnina (1996.-2001. godine) pa do 2013. godine nije pregledavala zemljišne knjige apsolutno ne znači da je nesavjesna, a činjenica da nije upisala svoje pravo suvlasništva u zemljišnim knjigama ne čini je nesavjesnom. Naime, tužiteljica je stekla suvlasništvo (s osnova bračne stečevine) na temelju odredbe čl. 277. Zakona o braku i porodičnim odnosima („Narodne novine“ broj: 11/78, 27/78, 45/89, 59/90, 25/94 i 162/98; dalje: ZBPO) kojom je propisano je da je imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe od te imovine, njihova zajednička imovina, u kojoj se suvlasnički udio svakog bračnog druga određuje prema njegovom doprinosu u stjecanju te imovine sukladno čl. 287. st. 1. ZBPO-a. Tužiteljica je bila u braku s Miloradom Šmitranom od 1989. godine i predmetne nekretnine su stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice. Pravomoćnom presudom Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-126/2023-72 od 13. listopada 2023. utvrđeno je da nekretnine koje su predmet Ugovora predstavljaju bračnu stečevinu tužiteljice i trećetuženika u omjeru od 1/2.

17. Slijedom iznijetog valjalo je presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje (čl. 369. st. 1. i čl. 370. ZPP-a). S obzirom na to da je ukinuta odluka u glavnoj stvari valjalo je ukinuti i odluku o troškovima postupka.

18. Na temelju odredbe čl. 166. st. 3. ZPP-a prvostupanjskom je sudu ostavljeno da o troškovima ovog žalbenog postupka odluči u konačnoj odluci (točka II. izreke ovog rješenja).

19. U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će pravilno ocijeniti sve izvedene dokaze jer je ocjena tih dokaza svrsishodna radi utvrđivanja odlučne činjenice o savjesnosti stranaka prilikom sklapanja ugovora i osnivanju založnog prava. Nakon toga će donijeti pravilnu i zakonitu odluku uz pravilnu primjenu materijalnog prava i odlučit će o troškovima cijelog postupka.

Zagreb, 10. rujna 2025.

Predsjednica vijeća
Nevenka Marković

Broj zapisa: **9-3087c-2732e**

Kontrolni broj: **090b1-f6ab4-2f434**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.